
SLAAPPLAATSTELLINGEN VAN DE
REGENWULP (NUMENTIUS PHAEOPUS)
OP DOORTREK IN DRENTHÉ

Arend J. van Dijk

Inleiding

Tijdens het onderzoek naar de avifauna van Zuidwest-Drenthe in de jaren 1968-1972 is aan het licht gekomen dat de regenwulp in het voorjaar in grote getale doortrekt. De vogels pleisteren enige tijd en maken gebruik van slaappleaatsen (A.J. van Dijk e.a., 1972).

Doortrek in Nederland

Volgens de avifaunistische literatuur is de regenwulp voornamelijk een doortrekker van de kustgebieden. Dit is voor wat de najaarstrek betreft juist; de voorjaarstrek loopt blijkens tellingen, daarentegen, voornamelijk door het binnenland. Ook in België is op meer binnenlands gelegen gebieden sterke voorjaarstrek geconstateerd (H. Voet, 1965 en schrift.med.). Waarnemingen vanuit België, Noord-Brabant (H. van Vugt in *Limosa* 48:107) en Drenthe tonen aan dat de regenwulp vooral in noordoostelijke richting over het binnenland van Nederland trekt (fig. 1.).

In het kustgebied van West- en Noord-Nederland worden gedurende de maanden april en mei maximaal 2000 à 2500 exemplaren per dag geteld (grove aanduiding door het samenstellen van avifauna-gegevens; zie literatuurlijst). Oostelijk van de trekweg Antwerpen - Z.W.-Drenthe is deze wulp een (zeer) onregelmatige verschijning.

Merkwaardigerwijze zijn van de via het binnenland doortrekkende regenwulpen, uit de tussenliggende gebieden weinig waarnemingen bekend. Mogelijk vliegen de vogels gedurende de nacht of overdag op grote hoogte ineens van België naar Drenthe.

Figuur: 1. Voornaamste doortrek-routes van de regenwulp in het voorjaar.

Slaapplaatsen

Het onderzoek naar de regenwulpen op de slaapplaatsen is in 1970 ter hand genomen. Naast de bestudering van het interessante slaaptrekverschijnsel, kon door tellingen het aantal doortrekkende vogels bepaald worden.

De slaapplaatsen bevinden zich steeds op natte delen of ondiepe vennen in heideterreinen.

In april en mei en in mindere mate in juli en augustus worden grote aantallen fouragerende regenwulpen waargenomen. De vogels fourageren meestal op vochtige graslanden, in groepen van doorgaans 5 tot 20 ex. (max. 120 ex.).

De verspreiding over de omgeving wordt beïnvloed door de ligging van de slaapplaats; dichtbij de slaapplaats fourageren meer vogels dan verder er vandaan. Tegen de avond begeven deze wulpen zich groepsgewijs naar de slaapplaatsen. De grootste aantallen arriveren omstreeks zons-
ondergang, doch tot 1 à 2 uur na zons-
ondergang komen in het duister nog vogels aan.

Soms is er sprake van een voorverzamel-
plaats op naburige landerijen.

In de morgen verlaten de vogels in
schemerdonker de slaapplaatsen om el-
ders te fourageren.

Een paar maal is geconstateerd dat een
aantal vogels enige tijd na aankomst
op de wieken gaat en meestal in noord-
oostelijke richting wegvliegt. Vermoe-
delijk duidt dit op wegtrek, doch in
enkele gevallen was het mogelijk dat
de vogels doervlogen naar andere,
noordoostelijk gelegen slaapplaatsen.

Aantallen

De meeste tellingen op de slaapplaat-
sen werden in 1970 en 1971 uitgevoerd
op enkele toen bekende slaapplaatsen
gedurende de avond.

De eerste slapende vogels worden half
april op de overnachtingsplaatsen
waargenomen. Omstreeks de maandwisse-
ling van april en mei zijn de aantal-
len steeds het hoogst.

Gedurende de najaarstrek is aan het
eind van juli een piek geconstateerd.
Tot eind augustus werden nog regen-
wulpen waargenomen. In juni zijn
enkele waarnemingen genoteerd van
late, of mogelijk vroege doortrekkers
en van zomergasten. (fig. 2)

In 1975 is het onderzoek naar de
regenwulp voortgezet. Naast diverse
tellingen geldt als belangrijkste
resultaat de uitkomst van de op 3 mei
georganiseerde simultaantelling.
Op deze avond werden totaal ca. 8600
ex. geteld (op 4 slaapplaatsen).
Interessant is te vermelden dat
H. Voet op 3 mei in België -nabij
Antwerpen- ca. 1700 ex. vaststelde
(schrift.med.)

In totaal zijn dit 10.300 regen-
wulpen.

Vervolg van het onderzoek

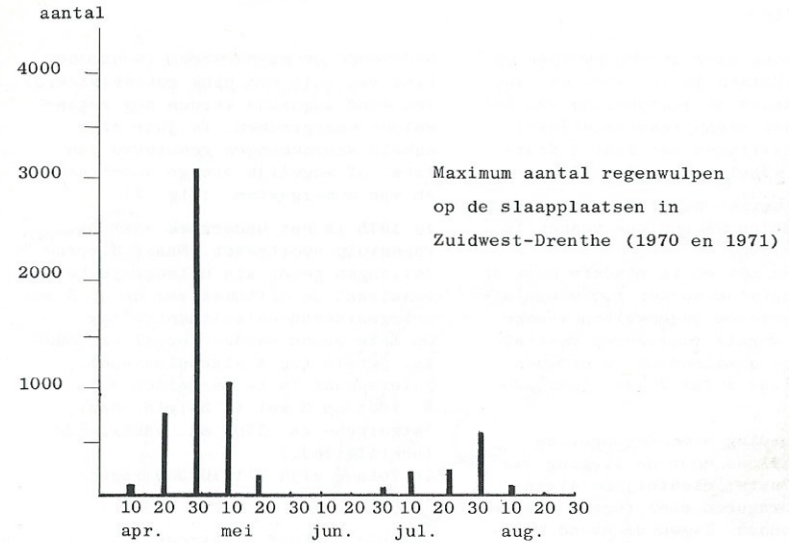
Het doel van dit korte artikel is
tweeledig: aan de ene kant wordt
met deze (tussentijdse) verslaggeving
bekendheid gegeven aan het onderzoek
naar het voorkomen en de doortrek
in het binnenland van de regenwulp
en aan de andere kant is het de be-
doeling om, middels deze informatie,
reacties op te wekken over waarne-
mingen in andere delen van Nederland.

Door middel van dit onderzoek wordt
getracht een overzicht te verkrijgen
van de doortrek van de regenwulp in
Nederland.

Hiertoe worden in 1976 meerdere si-
multaantellingen op de slaapplaatsen
georganiseerd. Mogelijk wordt samen-
gewerkt met een aantal vogelwaarne-
mers uit België en Noord-Brabant.

In dit verband is het van groot be-
lang wanneer van vogelwaarnemers
uit andere streken van Nederland
informatie zou worden ontvangen
over het voorkomen van de regenwulp.

Figuur: 2.

Literatuur

- Akkerman, W.J. e.a. 1966. De vogels van Zuid-Kennemerland. Het vogeljaar 14: 47 e.v.
- Alleyn, W.F. e.a. 1971. Avifauna van Midden-Nederland. Assen.
- Bleekendaal, P.H. 1970. De vogels van de Haarlemmermeerpolder.
- Boer, P., W. van Breukelen, G.R. Monsees, Th. Mulder en K. van der Vlies. 1970. Het Balgzand, bedreigd gebied. Wetensch. Med. K.N.N.V. 86.
- Dijk, A.J. van, H.D. Heinemeyer, A.C.J. Dijkstra en A. Engberts. 1972. De vogels van Zuidwest-Drenthe. Rapport N.J.N. afdeling Frederiksoord.
- Erve, F.J.H. e.a. 1967. Avifauna van Noord-Brabant, Assen.
- Luiken, R.A.B. e.a. 1963. De vogels van Twente. Wetensch. Med. K.N.N.V. 49.
- Mooser, R. 1973. De vogels van Schiermonnikoog. Wetensch. Med. K.N.N.V. 95.
- Smulders, B.J. en A. Joosse. 1969. Avifauna van Walcheren. Wetensch. Med. K.N.N.V. 82.
- Spaans, A.L. en C. Swennen. 1968. De vogels van Vlieland. Wetensch. Med. K.N.N.V. 75.
- Tanis, J.J.C. 1963. De vogels van Terschelling. Leeuwarden.
- Voet, H. 1965. Merkwaardige slaapvluchten van regenwulpen (*Numenius phaeopus*). Le Gerfaut/De giervalk 55: 3.

adres: Ootmaandijk 1, Uffelte.